

Digitalizácia evidencie odpadov spresní vykazovanie odpadov

Zástupcovia troch odpadových asociácií, ministerstva životného prostredia (MŽP) a IT firiem sa venovali téme digitalizácie odpadovej evidencie.

V utorok 12. marca sa uskutočnila konferencia, ktorej hlavnou témou bola digitalizácia evidencie odpadov.

Tú predstavuje štátom pripravovaný centrálny informačný systém odpadového hospodárstva, ktorého prevádzkovateľom je MŽP. Poznáme ho pod skratkou ISOH, tak ako ho definuje § 103 zákona 79/2015 Z. z. o odpadoch.

Konferenciu zorganizovala Asociácia nezávislých spracovateľov druhotných surovín (ANSDS), ktorá sa na digitalizáciu evidencie odpadov aktívne a zodpovedne pripravuje už teraz.

Ako uviedol jej podpredseda, Ing. Ľubomír Drobny, PhD., zámerom asociácie je pomôcť všetkým svojim členom riadne sa pripraviť na blížiacu sa zásadnú zmenu. S týmto cieľom začala asociácia pred niekoľkými mesiacmi aktívnu spoluprácu s firmou INISOFT s.r.o., pričom niektorí jej členovia sa priamo podieľali na tvorbe a prevádzkovom testovaní špecializovaného informačného systému ENVITA v praxi.

Konferencie sa zúčastnili aj členovia ďalších partnerských odpadových združení, konkrétne Asociácie podni-

katelov v odpadovom hospodárstve (APOH) a tiež Združenia organizácií verejných prác (ZOVP). Osobne sa zúčastnili aj prezidenti oboch združení, RNDr. Peter Krasnec, PhD., MBA a Mgr. Peter Kuba.

IT firmy boli zastúpené už spomenutou spoločnosťou INISOFT s.r.o., a ďalšími IT dodávateľmi, ako sú D2B s.r.o. – dodávateľ ERP Helios Green od nadnárodnej spoločnosti Asseco Solutions, R Altra – dodávateľ špecializovaného riešenia pre zvoz odpadov a tiež VTnet – dodávateľ špecializovaného softvéru pre výkupne druhotných surovín.

Úvod do problematiky odpadov predniesla Ing. Elena Bodíková, PhD. zo Slovenskej materiálovej spoločnosti (SLOVMAS), ktorá sa vo svojom príspevku veľmi prehľadne venovala predovšetkým aktuálnym zmenám vyššie spomenutého zákona 79/2015 Z. z. o odpadoch.

Informácie o digitalizácii z ministerstva životného prostredia priniesol jeden z najkompetentnejších, Ing. Ivan Kapitáň z Referátu informačného systému odpadového hospodárstva pri Sekcii environmentálneho hodnotenia a odpadového hospodárstva.

dôležitou témou, ktorou je plánovaná integrácia podnikových informačných systémov do ISOH tak, aby podniky boli schopné informácie do ISOH poskytovať automatizovane. Táto integrácia bude prebiehať podobne ako v Českej republike, pričom ministerstvo tzv. dátovým štandardom vydá popis komunikačnej dávky do ISOH.

Účastníkom konferencie bolo objasnené, že firmám, oprávnených nakladať s odpadom, sa tieto zmeny netýkajú iba v oblasti vedenia priebežnej evidencie, z ktorej následne tvoria ohlásenia, ale že ich táto zmena zasiahne viac a hlbšie. Zmena sa totiž bude týkať aj ich obchodno-prevádzkovej evidencie, ktorá je často označovaná ako skladová evidencia. Túto sú prevádzkovatelia schválených zariadení povinní viesť jednak z pohľadu podvojného účtovníctva, ale aj pre potrebu splnenia podmienok, stanovených prevádzkovým poriadkom daného zariadenia, ktoré im bolo pre nakladanie s odpadmi schválené.

Platí to tak pre mobilné, ako aj pre stacionárne zariadenia pre zhromažďovanie a triedenie odpadov, akými sú napríklad výkupne druhotných surovín, autovrakoviská alebo prímestské zberné dvory.

Dosiahnuť legislatívnu aj účtovnú úplnosť a správnosť evidencie bude možné len vtedy, keď obchodno-technická evidencia týchto zariadení bude vykonávaná v takom skladovom systéme, ktorý je vyvinutý s ohľadom na evidenciu odpadov a ktorý odstráni zbytočné duplicitné úkony, známe zdroje chybovosti.

No ani tu sa to ešte nekončí. Z ekonomického pohľadu je úplne logické, že spomínané zariadenia na zhromažďo-

Ing. Kapitáň, ktorý projektovo riadi vývoj ISOH, účastníkom poskytol aktuálne informácie o stave tvorby tohto zásadného systému vrátane aktuálnych záberov jeho verejnej aj neverejnej časti. Zaoberal sa pre účastníkov veľmi

vane a triedenie často zasahujú aj do zariadení na následnú úpravu, zhodnotenie alebo zneškodnenie odpadov, kde sa odpady buď rôznymi mechanickými a inými spôsobmi recyklujú a využívajú (napríklad prostredníctvom drviacich alebo recyklačných liniek, kompostární, ale aj čističiek odpadových vôd a pod.), zhodnocujú (plazmovým splyňovaním, spaľovaním a pod.) alebo zneškodňujú (skládky).

Spomínaná úprava, zhodnotenie alebo likvidácia sú finančne veľmi zaují-

mavé. No práve tieto činnosti sú na evidenciu najnáročnejšie. Z pohľadu bežného skladového hospodárstva ide iba o interné výdavky a následné príjmy.

Z pohľadu prevádzkovej evidencie však ide o tzv. predruhovanie (resp. zhodnotenie) odpadov, ktoré má svoje pravidlá presne dané legislatívou, prevádzkovým poriadkom a súčasne aj zákonom o podvojnom účtovníctve.

Riaditeľ firmy INISOFT s.r.o., Miroslav Jakuš, účastníkom jasne odkázal: „Všetci tí, ktorí doteraz pracne a často s duplicitnými úkonmi viedli evidenciu či už manuálne alebo elektronicky, budú musieť s príchodom ISOH rátať so zvýšeným rizikom pokút. Cieľom ISOH je totiž zbierať, monitorovať a vyhodnocovať dáta tzv. tokov odpadov. Jednotlivé podniky budú vo svojich ohláseniach podávať informácie o tom, komu, koľko a akých odpadov odovzdali alebo od koho ich prevzali, vďaka čomu bude bilančný systém ISOH rýchlo vedieť odhaliť, v ktorom podniku sú nejaké nezrovnalosti.“

Každému tak môže byť jasné, že inšpekcia životného prostredia bude mať úplne presný a transparentný nástroj na následné kontroly a to tak

vo firmách, kde odpady vznikajú (pôvodcov), ako aj u oprávnených osôb, ktorým sú odpady odovzdávané.

Žiaden pôvodca tak po zavedení ISOH nebude môcť zanedbávať svoje povinnosti a vyhnúť sa spätnej dohľadateľnosti toho, či odovzdáva odpad iba takým oprávneným osobám, ktoré na to majú potrebné oprávnenie. Zároveň nebude skrytá žiadna oprávnená osoba, ktorá prijme odpad v rozpore s udeleným oprávnením a prevádzkovým poriadkom.

Bez informačného systému, ktorý podnikom pomôže nielen evidovať odpady, ale aj obmedzovať nechcenú kreativitu ich zamestnancov, zabezpečiť nad nimi dozor systémovým logovaním vykonaných činností, bude minimalizácia rizík následných sankcií veľmi náročná.

Presunutie zodpovednosti za prípadné škody je síce možné uskutočniť aj úpravou internej smernice, podobne ako to bolo pri príchode európskeho nariadenia GDPR, no vzhľadom na aktuálne podmienky na trhu práce je otázne, či by to bolo pre zamestnancov ešte únosné.

Bc. Martin Bali, INISOFT

SKLAD a OBCHOD

Tento úplne nový produkt slúži na evidenciu príjmu, výdaja, výkupu a predaja odpadových položiek v schválených zariadeniach, určených na zber, triedenie, likvidáciu, dopravu odpadov a pod.

Príjmy a výdaje skladových položiek, naviazané na Katalóg odpadov, sú prenášané do ENVITA Odpady, kde je z nich tvorená povinná evidencia a ohlásenia. Hlavnou výhodou programu je výrazné zjednodušenie evidencie zhodnocovania odpadov, ktorú zabezpečuje funkcia Predruhovanie.

Samozrejmosťou je tlač výdajok, príjemiek, účtovných dokladov, inventúrnych zoznamov a ďalších zostáv, vrátane ich samostatnej evidencie v moduloch Fakturácia alebo Pokladňa.

Nenechávajte nezadržateľne sa blížiacu digitalizáciu priebežnej evidencie na poslednú chvíľu, ISOH je za dverami. Času na zavedenie nového informačného systému, spojeného s úpravami procesov, už nezostáva veľa.

novinka 2019

ENVITA Sklad a Obchod ocenia najmä:

- kovošrotu a výkupne druhotných surovín,
- zberné dvory a kompostárne,
- zariadenia na spracovanie, zhodnocovanie alebo zneškodňovanie odpadov.

 envita Viac informácií na www.envita.sk

 inisoft